

Порівняльний аналіз підходів до розвитку та розміщення аптечних організацій у сільській місцевості в країнах світу

Кубарєва І.В., Демянік К.О.

Національний фармацевтичний університет, м.Харків, Україна

socpharm@ukr.net

Вступ. На сьогодні вивчення світового досвіду фармацевтичного забезпечення населення сільської місцевості є актуальним питанням для України. Незбалансованість розвитку та розміщення аптечних організацій (АО) у вітчизняній системі фармацевтичного забезпечення населення призвели до того, що мешканці сільської місцевості втратили можливість отримувати якісну та своєчасну фармацевтичну допомогу [2].

Враховуючи вищезазначене, **метою** нашого дослідження став аналіз підходів до розвитку та розміщення АО в сільській місцевості у порівнянні з досвідом інших країн світу.

Методи дослідження. У роботі використано системно-логічний та порівняльний методи аналізу.

Результати дослідження. За результатами аналізу зарубіжного досвіду з питань організації фармацевтичного забезпечення населення встановлено, що в усіх європейських державах існують чіткі правила організації діяльності аптек, а саме чітко регламентована їх кількість та місце розташування з урахуванням національних особливостей. Впроваджено принципи розвитку й розміщення АО, такі як максимальна доступність фармацевтичної допомоги до населення, зокрема сільського. Відповідно до вказаних принципів, під час розміщення АО встановлюються норми пішохідної доступності, які регулюють загальну чисельність та раціональність розміщення аптек. У нормативних документах кожної окремої держави встановлюються норми пішохідної доступності між АО, які, як правило, становлять 200-400 метрів, що забезпечує своєчасну фармацевтичну допомогу та підвищує показники її фізичної доступності [1]. Наприклад, законодавством Іспанії, Португалії і Швеції регламентується мінімальна відстань між АО, яка становить не менше ніж 250 метрів [3]. З огляду на досвід інших країн, АО сільської місцевості доцільно розміщувати у лікувально-профілактичних закладах, зупинках міського транспорту та ін.

В Європі доступність фармацевтичної допомоги гарантується також встановленням нормативу кількості населення, яку має обслуговувати одна АО, що обґрунтовує доцільність відкриття нових АО з поряд існуючими, як у міській, так і у сільській місцевостях.

Таким чином, чисельність АО в таких країнах, як Франція та Бельгія, розраховується відповідно до кількості жителів сільської місцевості, що становить не менше 2 тис. жителів.

Нами проаналізовано досвід дев'яти європейських країн відповідно до кількості населення та розміщення АО в сільській місцевості й встановлено, що середня кількість

населення, яке складає навантаження на одну АО, коливається від 1,2 тис. чол. у Греції до 17,2 тис. чол. у Данії [1, 4]. Таким чином, середній показник навантаження на одну АО країн Європи складає 3,5-7 тис. осіб. В Україні даний показник складає 2,8 тис. осіб, що є найнижчим у порівнянні з європейським досвідом.

Разом з тим, як свідчать дані дослідження, показники фізичної доступності фармацевтичної допомоги для сільського населення, на жаль, залишаються вкрай низькими. Така тенденція, на нашу думку, пояснюється перш за все відсутністю закріплених на законодавчому рівні норм пішохідної доступності і, як наслідок, недостатньо розвинутою мережею АО на селі та у селищах міського типу.

Висновок. Враховуючи вищезазначене та з урахуванням тенденцій узагальнення світового досвіду щодо підходів до розвитку та розміщення АО в сільській місцевості, необхідним є встановлення норм пішохідної доступності АО у міській та сільській місцевостях, а саме встановлення нормативу кількості жителів сіл та селищ, що обслуговує одна АО. Також вкрай необхідним на нашу думку є законодавче закріплення даних нормативів для мешканців сільської місцевості, що дозволить підвищити показники доступності фармацевтичної допомоги та сприятиме формуванню конкурентного середовища у фармацевтичному секторі галузі охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Котвицкая А. А. Исследование фармацевтического обеспечения населения в Украине и странах Европейского союза / А. А. Котвицкая, В. П. Ходаковская, А. А. Суриков // *Modern problems and prospects of Clinical Medicine, Healthcare and Pharmacy development* [Monograph]. – Opole: Publishing House WSZiA. – 2014. – С. 154-162.
2. Медико-демографічна ситуація та організація медичної допомоги населенню у 2010 році: підсумки діяльності системи охорони здоров'я та реалізація Програми економічних реформ на 2010-2014 роки "Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава". – К.: МОЗ України, 2011. – 104 с.
3. Немченко А. С. Оцінка соціальних аспектів організації лікарського забезпечення населення згідно з міжнародними нормами та стандартами / А. С. Немченко, А. А. Котвицька // *Фармацевтичний журнал*. – 2007. – № 5. – С. 11-19.
4. Albertone G. European business Facts and figures / G. Albertone, S. Allen, A. Fink // *European Communities*. – 2006. – P. 56.